

3. COMUNITATS AUTÒNOMES

3.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA

A cura de Joan Subirats

Llei 10/1988, de 31 de desembre de 1989, de creació del Consell Econòmic i Social del Principat d'Astúries.

Llei 7/1988, de 12 de juliol, de creació del Consell de Relacions Laborals de Galícia.

Introducció

L'objecte d'aquest breu comentari és doble: es tracta d'analitzar en primer lloc la viabilitat constitucional dels Consells Econòmics i Socials (en endavant CES) constituïts en diverses Comunitats Autònomes, amb una atenció especial al fa poc creat CES del Principat d'Astúries; examinarem a continuació una altra institució d'autogovern on les forces socials tenen reconeguda la seva presència, els Consells de Relacions Laborals (en endavant CRL), i en particular l'últim creat a la Comunitat Autònoma de Galícia.

I. La viabilitat constitucional dels Consells Econòmics i Socials a les Comunitats Autònomes

Al nostre parer no hi ha cap obstacle jurídic perquè les Comunitats Autònomes puguin crear aquelles institucions d'autogovern que estimin necessàries per desenvolupar les competències que tenen reconegudes en virtut del que disposen els articles 148 i 149 de la Constitució; en els seus respectius Estatuts d'Autonomia, i entre elles els CES. Paradoxalment, encara no ha estat creat el CES es-

tatal en desenvolupament de l'article 131 de la Constitució, com argumentarem a continuació.

a) Una interpretació ampla de la Sentència del Tribunal Constitucional núm. 35/1982, de 14 de juny, és el primer punt de suport per argumentar la correcció jurídica de la creació de CES autonòmics. A parer del Tribunal Constitucional, les Comunitats Autònomes, en l'exercici de la seva autonomia, poden orientar la seva acció de govern en funció d'una política pròpia sobre aquelles matèries en què la reserva estatal és només de certes potestats (per exemple, l'article 149.1.13, que atribueix a l'Estat la competència sobre les bases i ordenació de la planificació estatal de l'activitat econòmica), «si bé en una acció de govern d'aquest tipus no puguin fer ús sinó d'aquelles competències que específicament li estiguin atribuïdes». És lícit pensar que les Comunitats Autònomes puguin tenir una política pròpia en matèria econòmica, i canalitzar-la a través de les institucions d'autogovern que estimin oportú instituir.

b) Fins al moment no existeix cap planificació econòmica estatal fixada per llei, d'acord amb l'article 131 de la Cons-

titució, però això no és obstacle perquè pugui existir una política de planificació pròpia i específica de cada Comunitat Autònoma en l'àmbit de la seva respectiva competència. Això s'infereix de l'article 148.1.13 de la Constitució (assumpció de competències relatives al «foment del desenvolupament econòmic de la Comunitat Autònoma, dins els objectius marcats per la política econòmica nacional») i d'una interpretació integradora de l'article 149.1.13 de la Constitució amb diversos Estatuts d'Autonomia, com ara els del País Basc, que en el seu article 10.25 li atribueix competència exclusiva en matèria de planificació, dins l'ordenació general de l'economia, i el de Catalunya, que en el seu article 12.1 li permet d'assumir competència exclusiva sobre la planificació econòmica a la Comunitat Autònoma, «d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i de la política monetària de l'Estat».

II. L'estat actual de la qüestió

1. El dia 15 de novembre de 1984 el Parlament basc va aprovar la creació del CES en aquesta Comunitat Autònoma. La Llei 4/1984 de la mateixa data el configura com «un *ens consultiu* del Govern i del Parlament per tal de fer efectiva la participació dels diversos interessos econòmics i socials en la política econòmica del País Basc». La seva *composició* és de 28 membres, 14 dels quals són representants de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i la resta es reparteixen entre altres corporacions i entitats econòmiques o socials (Cambres de Comerç, Caixes d'Estalvi, cooperatives...), i independents amb reconegut prestigi en la docència, investigació, economia i ciències socials.

Amb l'entrada en funcionament del CES basc, es «reconvertia» el Consell de

Relacions Laborals instituït el 1981, de manera que al primer se li atribuïa el coneixement i anàlisi de totes les propostes de caire econòmic, mentre que el segon va veure limitades les seves competències a matèries estrictament socio-laborals. Incidentalment, permeteu-nos apuntar la dificultat que hi ha moltes vegades de separar el que és matèria «econòmica» del que és matèria «socio-laboral».

2. El CES de la Comunitat Foral de Navarra es va crear per Decret de 30 d'abril de 1987, per bé que no es va constituir formalment fins al 27 de maig de 1988. A semblança de l'anterior, es tracta d'un *òrgan consultiu* de l'Administració de la Comunitat Foral, si bé en matèria econòmico-laboral (una suma, doncs, de CES i CRL), *ahora* que pretén propiciar el diàleg entre les forces socials entre si, i entre aquestes i l'Administració. Dit en els mateixos termes de la norma, entre les seves funcions hi hauria la de «servir d'òrgan de trobada i de marc permanent per al diàleg entre els interlocutors socials, per tal de poder negociar i adoptar acords tendents a buscar solucions a la problemàtica econòmico-laboral». La seva *composició* és tripartida, amb un nombre idèntic de representants per part de les forces socials i de l'executiu foral (vuit), cosa que ens planteja seriosos dubtes —no contrastats empíricament, donada l'escassa activitat del CES navarrès— sobre si aquesta institució d'autogovern no pot quedar buida de contingut si l'executiu pretengués que es convertís en una instància merament legitimadora de la seva política econòmica i social.

3. La Llei 10/1988, de 31 de desembre, crea el CES del Principat d'Astúries. En la seva Exposició de Motius, trobem referències a diversos articles constitucionals i estatutaris que reflecteixen fidel-

ment l'objectiu de la norma. Es parteix de la idea de l'«Estat participatiu» dissenyat a l'article 1.1 de la Constitució, cosa que comportaria l'adopció de decisions per consens entre l'Estat i la societat, per arribar a la contemplació de l'opció possibilitada per la Constitució d'una planificació econòmica «per a una societat més lliure, igual o plural», que trobaria ubicació a l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia que sustenta les mateixes tesis que el precepte constitucional esmentat; tot plegat s'haurà de plasmar en el desenvolupament de l'article 11.d de l'Estatut d'Autonomia, que atribueix a la Comunitat Autònoma competència en matèria d'ordenació i planificació de l'activitat econòmica, «en el marc de la legislació bàsica estatal». En conseqüència, el CES asturià es configura, a parer del legislador, com el marc institucional adequat «en què els manaments estatutaris citats adquireixen una plasmació adequada».

Pel que fa a la seva naturalesa jurídica, es tracta d'un *òrgan consultiu* en matèria econòmica i social de la Comunitat Autònoma —tant del Govern regional com de la Junta General del Principat—, alhora que és també un òrgan de participació (hi són presents les forces socials), estudi, deliberació, assessorament i proposta.

Entre les *funcions* que la llei assigna al CES en destaquen, al nostre entendre, essencialment tres:

a) *Informar preceptivament* dels projectes de llei i els de reglament, que desenvolupin íntegrament una llei en matèria de política econòmica i social en l'àmbit de la comunitat. Ara bé, hi ha una particularitat important i que cal destacar per la transcendència que té pel que fa al «sostre» participatiu que s'atribueix a aquests òrgans: quan es tracti del Projecte de Llei de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma, el Consell de Go-

vern l'ha de remetre al CES «*per tal que el conegui i el valori*» (el subratllat és nostre).

b) Servir de marc de participació i de diàleg dels interlocutors socials en el debat d'afers sòcio-laborals, per tal d'obtenir acords tendents a la recerca de solucions a la problemàtica econòmico-laboral de la regió.

c) Proposar solucions i criteris d'actuació en cas de situacions de crisi en determinats sectors (penseu, per posar un exemple palpable, en la mineria), davant els organismes públics que tinguin responsabilitats en la presa de decisions. Això és particularment important a Astúries, perquè la crisi econòmica dels setanta i primera meitat dels vuitanta, de caràcter preferentment industrial, l'han afectat greument, de tal manera que estudis recents han demostrat que s'hi està formant un nou món de pobresa, que estaria conformat per persones i famílies ubicades fins fa ben poc en els estrats inferiors de la classe mitjana, i a les quals les reconversions industrials i mineres han col·locat en una greu situació econòmica.

Per que fa a la seva *composició* ens trobem, igual que en el cas navarrès, davant un òrgan tripartit, integrat per representants sindicals i empresarials (nou per cada grup), i de les Administracions regional i local. Aquesta és una peculiaritat important respecte als altres CES, ja que la representació de l'Administració es reparteix entre la regional (sis membres) i la local (tres, que representen els ajuntaments de menys de 5.000 habitants, entre 5.000 i 20.000, i els de més de 20.000). L'argumentació política de la presència de l'Administració al CES es troba a l'Exposició de Motius de la norma, on es pot llegir que això suposa «un clar compromís polític de la Institució, així com un reforçament del contingut i atribucions del CES».

4. No hi ha CES a la Comunitat Autònoma de Catalunya. Val a dir, però, que el Parlament català va aprovar una resolució —òbviament incompleta— el 29 de juny de 1980 en què s'instava el Consell Executiu a reconvertir el Consell de Treball i estendre les seves funcions assessores i consultives a tots els àmbits de la problemàtica econòmica i social catalana.

No va ser presa en consideració la Proposició de Llei presentada pel grup parlamentari del PSUC, de creació del CES de Catalunya (publicada al *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, núm. 24, de 29 de gener de 1988, pp. 12.832 a 12.834). Els punts més rellevants de la Proposició eren els següents:

a) Configuració del CES com un organisme *consultiu* de la Generalitat per fer efectiva la participació dels diferents interessos en la política econòmica i social.

b) Entre les seves funcions s'inclouien les d'informar preceptivament els projectes de llei, proposicions de llei i els decrets relacionats amb la política econòmica i social (incloent-hi, doncs, els Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma), així com la de «participar en la planificació de l'activitat econòmica que elabori el Consell Executiu».

c) En una línia semblant a la del text basc, la composició era plural i mirava que hi fossin representats els diversos interessos econòmics i socials: organitzacions sindicals i empresarials, representants de l'economia social, de consumidors, entitats financeres, col·legis professionals, universitat, organitzacions sindicals d'agricultors i confraries de pescadors, Cambra de Comerç, Indústria i Navegació, organitzacions de municipis, i persones «de reconegut prestigi en el terreny econòmic».

5. Finalment, pel que respecta a la possible interrelació CES estatal-CES autonòmics, cal destacar la Proposició de Llei presentada al Parlament espanyol pels diputats d'Euskadiko Esquerra, del Grup Mixt, de creació del CES (publicada al *Boletín Oficial de la Cortes Generales-Congreso de los Diputados*, sèrie B, 15 de novembre de 1986, núm. 13). L'articulat reproduïa fidelment el del CES basc, amb dos afegitons importants pel que fa al nostre comentari: entre les seves funcions figurava la de participar en la planificació de l'activitat econòmica que elaborés el Govern; a més a més, entre els membres que l'integressin hi hauria un representant per cada un dels CES autonòmics que es constituïssin, per tal de garantir una interrelació estreta i adequada entre ells.

III. Els Consells de Relacions Laborals i les Comunitats Autònomes

1. Els CRL troben el seu suport constitucional en l'article 148.1 de la Constitució, que permet a les Comunitats Autònomes assumir com a competència pròpia «l'organització de les institucions d'autogovern». En desenvolupament del text constitucional, els Estatuts d'Autonomia han incorporat en les seves competències exclusives la creació d'organismes d'autogovern, amb redactat diferent —«organització»..., «estructura»..., «règim»..., «funcionament»...— però sense diferències essencials de contingut.

La Sentència del Tribunal Constitucional 35/1982, anteriorment esmentada, va donar llum verda a la constitucionalitat dels CRL; serveixen aquí els arguments exposats en estudiar la viabilitat constitucional dels CES. El que sí que és clar per al Tribunal Constitucional és que no se'ls poden atribuir facultats que estiguin encomanades per la legislació la-

boral a altres òrgans; és a dir, el Tribunal Constitucional va donar el vist-i-plau a la creació dels CRL, encara que no n'existeixi cap d'àmbit estatal, però va deixar ben palès que el contingut de les seves funcions no podia comprendre matèries que fossin de titularitat exclusiva estatal.

2. Fins al moment s'han constituït CRL a les Comunitats Autònomes següents: Catalunya, País Basc, Andalusia, Castella-La Manxa, Madrid, Múrcia, Illes Balears, País Valencià i Galícia. Els seus trets més destacats són:

a) A Catalunya, el Consell de Treball es va crear per Decret de 10 d'agost de 1978, és a dir, abans de l'entrada en vigor de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. La seva composició és tripartida (representants sindicals, empresarials i de l'Administració autonòmica), i es configura com un organisme *consultiu* superior del Departament de Treball en qüestions laborals i socials; en aquesta línia, ha d'emetre informes sobre els assumptes que li encomani el Govern de la Generalitat i el Departament de Treball, pot adoptar propostes dirigides a les instàncies competents i elaborar acords marc voluntaris sobre matèries laborals que es proposen a les forces socials perquè siguin incorporades als convenis col·lectius, per tal d'assolir així una eficàcia plena i de caràcter obligatori.

b) Pel que fa a la resta de CRL —que per raons d'espai d'aquest comentari no podem analitzar en profunditat— cal destacar que tots ells es configuren com a organismes *consultius*, ja sigui de la Comunitat Autònoma, ja sigui de la Conselleria de Treball. Les seves funcions són emetre informes en tots els temes de transcendència laboral, preparar —igual que a Catalunya— acords marc perquè siguin incorporats per les forces socials en

la negociació col·lectiva (pot servir com a exemple paradigmàtic el «Procediment per a la Resolució de Conflictes» —PRECO— aprovat pel CRL de la Comunitat Autònoma basca), fomentar la negociació col·lectiva —respectant l'autonomia de les parts, d'acord amb l'article 37.1 de la Constitució— i impulsar una adequada estructura dels convenis col·lectius d'àmbit de la Comunitat Autònoma, ja siguin territorials o sectorials. En la seva *composició* es distingeix entre CRL bipartits o tripartits, segons si hi ha present o no l'Administració, o, com passa per exemple a la Comunitat Autònoma de Múrcia, «persones de coneguda preparació tècnica i rellevància dins l'àmbit laboral i de les relacions laborals».

3. Passem finalment a fer un comentari més detallat del CRL galleg, creat per la Llei 7/1988, de 12 de juliol.

La viabilitat legal d'aquest Consell es troba, per als redactors de la norma, i al nostre parer correctament, en el joc combinat de l'article 149.1.7 de la Constitució (atribució a l'Estat de competència exclusiva en matèria laboral, «sense perjudici que sigui executada pels òrgans de les Comunitats Autònomes») i de l'article 29.7 de l'Estatut d'Autonomia, que atribueix a les Comunitats Autònomes competències d'execució en matèria laboral, a més del suport que presta la Sentència 35/1982 del Tribunal Constitucional.

Pel que fa a la seva *naturalesa jurídica*, el CRL es configura com un «òrgan de diàleg institucional», de trobada i participació entre organitzacions representatives de treballadors i empresaris, d'una banda, i com a òrgan consultiu i assessor de la Comunitat Autònoma en les matèries relatives a la seva política laboral, de l'altra.

Entre les seves *funcions*, destaquen les següents:

a) Dictaminar preceptivament els projectes normatius dels organismes de la Junta en matèria de política laboral.

b) Formular propostes a la Junta en matèria de política laboral.

c) Preparar i redactar propostes relatives a acords laborals i *recomanar-ne* l'aplicació a les organitzacions sindicals i empresarials.

Respecte a la seva *composició*, hi ha presents set representants d'organitzacions sindicals i set d'organitzacions empresarials, més el president, vice-president i secretari, proposats i designats per la Junta. Pel que fa als sindicats que poden ser presents al CRL són aquells —i aquí hi ha el més significatiu de la norma en relació amb altres CRL— que hagin obtingut més del 10 % dels delegats (amb un mínim de 1.000) en el darrer procés electoral (recordeu que la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical atribueix la major representativitat en l'àmbit autonòmic als sindicats que hagin obtingut un 15 % o més de delegats en aquest àmbit, amb un mínim de 1.500 representants).

La conformitat a dret dels criteris de representativitat disposats per la llei gallega rep el suport de l'article 6.3 de la LOLS en la interpretació que en va fer la Sentència del Tribunal Constitucional 98/1985, de 29 de juliol (que va desestimar els recursos previs d'inconstitucionalitat interposats contra el Projecte de Llei, després de ser aprovat definitivament pel Congrés dels Diputats i abans que fos publicat al BOE). Aquest precepte indica que els sindicats més representatius estatals o de Comunitats Autònomes, gaudiran, en els seus respectius àmbits, de capacitat representativa per «tenir representació institucional entre les Administracions públiques o altres entitats o organismes de caràcter estatal o

de Comunitat Autònoma que la tinguin prevista». Davant les crítiques suscitades en el debat parlamentari, i recollides en els recursos, sobre la col·lisió d'aquest precepte amb la competència exclusiva atribuïda per l'article 148.1 de la Constitució a les Comunitats Autònomes per instituir i organitzar les seves pròpies institucions d'autogovern, el Tribunal Constitucional afirma que no es produeix l'esmentada col·lisió, ja que si els sindicats de Comunitats Autònomes poden tenir presència a nivell estatal, això s'ha de compensar amb la presència dels sindicats estatals més representatius en el si dels òrgans de govern de les Comunitats Autònomes, però deixa la porta oberta perquè «les Comunitats Autònomes puguin incorporar en els seus propis òrgans d'autogovern, en l'exercici de les seves facultats al respecte, representacions dels sindicats diferents de les que s'han contemplat fins ara» (Fonament Jurídic Setzè). I això és precisament el que ha fet la Comunitat Autònoma gallega en establir diferents criteris de mesura de la representativitat sindical.

Finalment, cal destacar, pel que fa a la seva estructura i funcionament, que a més del Ple i de la Comissió Permanent, es poden constituir Comissions de Treball paritàries, integrades per persones designades per les forces socials, amb el tret significatiu que la condició de membre de qualsevol comissió implica incompatibilitat amb la de membre del CRL.

Eduardo Rojo

Andalusia

Llei 1/1988, de 17 de març, de la Cambra de Comptes d'Andalusia. BOJA núm. 24, 22-3-88.

Llei 2/1988, de 4 d'abril, de Serveis Socials d'Andalusia. BOJA núm. 29, 12-4-88.

Llei 3/1988, de 3 de maig, per la qual es crea el Consell Andalús de Municipis. BOJA núm. 36, 6-5-88.

Llei 4/1988, de 5 de juliol, de Taxes i Preus Públics de la Comunitat Autònoma d'Andalusia. BOJA núm. 55, 14-7-88.

Llei 5/1988, de 17 d'octubre, d'iniciativa legislativa, popular i dels Ajuntaments. BOJA núm. 85, 25-10-88.

Llei 6/1988, de 17 d'octubre, de modificació de la disposició transitòria sisena de la *Llei 6/1985*, de 28 de novembre, d'Ordenació de la Funció Pública de la Junta d'Andalusia. BOJA núm. 85, 25-10-88.

Llei 7/1988, de 2 de novembre, de modificació de la disposició transitòria sisena de la *Llei 6/1985*, de 28 de novembre, d'Ordenació de la Funció Pública de la Junta d'Andalusia. BOJA núm. 92, 15-11-88.

Llei 8/1988, de 2 de novembre, de Ports Esportius de la Comunitat Autònoma d'Andalusia. BOJA núm. 90, 8-11-88.

Llei 9/1988, de 25 de novembre, del Comerç Ambulant. BOJA núm. 99, 7-12-88.

Llei 10/1988, de 29 de desembre, de Pressupostos de la Comunitat Autònoma d'Andalusia. BOJA núm. 106, 30-12-88.

Astúries

Llei 1/1988, de 10 de juny, de reforma del sistema de representació en el Con-

sell Assessor de Ràdio i Televisió Espanyola al Principat d'Astúries. BOPAIp núm. 147, 25-6-88.

Llei 2/1988, de 10 de juny, per la qual es declara el Parc Natural de Somiedo. BOPAIp núm. 149, 28-6-88.

Llei 3/1988, de 10 de juny, de sancions de pesca. BOPAIp núm. 149, 28-6-88.

Llei 4/1988, de 10 de juny, de concessió de crèdit extraordinari per import de 250.000.000 de pessetes amb destinació a la constitució de la «Societat per al Desenvolupament de les Comarques Mineres» (SODECO). BOPAIp núm. 151, 30-6-88.

Llei 5/1988, de 22 de juliol, reguladora de les Taxes del Principat d'Astúries. BOPAIp núm. 178, 2-8-88.

Llei 6/1988, de 5 de desembre, de Coordinació de Polícies Locals. BOPAIp núm. 293, 21-12-88.

Llei 7/1988, de 5 de desembre, per la qual es reorganitza l'Institut d'Estudis Asturians. BOPAIp núm. 293, 21-12-88.

Llei 8/1988, de 13 de desembre, per la qual s'autoritza la modificació dels Estatuts de la Fundació Pública «Centre Regional de Belles Arts» i es crea l'Organisme Autònom Orquestra Simfònica del Principat d'Astúries. BOPAIp núm. 3, 4-1-89.

Llei 9/1988, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals del Principat d'Astúries per a l'exercici de 1989. BOPAIp núm. 302, 31-12-88.

Llei 10/1988, de 31 de desembre, de creació del Consell Econòmic i Social del Principat d'Astúries. BOPAIp núm. 8, 11-1-89.

Canàries

Llei 1/1988, de 8 de juliol, de gratuïtat dels estudis de Batxillerat, Formació Professional, Arts Aplicades i Oficis Artístics i condonació de taxes del curs acadèmic 1987/88, meritades amb anterioritat a l'1 de gener de 1988. BOCa núm. 87, 11-7-88.

Llei 2/1988, de 8 de juliol, de suplement de crèdit als Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per a l'exercici de 1988, per atendre necessitats en matèria educativa i d'assistència social. BOCa núm. 87, 11-7-88.

Llei 3/1988, de 8 de juliol, per la qual s'autoritza el Govern de Canàries a concertar operacions de crèdit per import de nou milions (9.000.000) de pessetes per finançar un programa d'Inversions en Infraestructures Bàsiques. BOCa núm. 87, 11-7-88.

Llei 4/1988, de 12 de desembre, per la qual es concedeix un suplement de crèdit i un crèdit extraordinari als Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per a l'exercici de 1988 per un import de 111.280.000 ptes. BOCa núm. 159, 14-12-88.

Llei 5/1988, de 12 de desembre, de Modificació i Suplement de Crèdit als Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per a l'exercici de 1988, amb la finalitat de donar cobertura a l'increment dels complements de destinació i específic del personal docent. BOCa núm. 159, 14-12-88.

Llei 6/1988, de 12 de desembre, de Revisió del Pla Universitari de Canàries. BOCa núm. 159, 14-12-88.

Llei 7/1988, de 12 de desembre, d'autorització endeutament de la Comunitat

Autònoma de Canàries per a l'exercici de 1988 amb destinació a la construcció de 4.605 habitatges inclosos en el Programa Triennal d'Habitatge. BOCa núm. 160, 16-12-88.

Llei 8/1988, de 12 de desembre, de modificació parcial de la Llei 5/1986, de 28 de juliol, de l'Impost Especial de la Comunitat Autònoma de Canàries sobre combustibles derivats del petroli. BOCa núm. 160, 16-12-88.

Cantàbria

Llei 1/1988, de 16 de maig, de Pressupostos Generals de la Diputació Regional de Cantàbria per a 1988. BOC Extraordinari núm. 1, 23-5-88.

Llei 2/1988, de 26 d'octubre, de foment d'ordenació i aprofitament dels balnearis i de les aigües mineromedicinales i/o termals de Cantàbria. BOC núm. 27, 21-11-88.

Llei 3/1988, de 26 d'octubre, de tributació sobre jocs de sort, envit o atzar. BOC núm. 27, 21-11-88.

Llei 4/1988, de 26 d'octubre, per la qual es declara «Oyambre» Parc Natural. BOC núm. 27, 21-11-88.

Llei 5/1988, de 28 de novembre, de concessió d'un crèdit extraordinari per finançar el Pla d'Obres de la Comarca d'Acció Especial «Zona Oeste» per al present exercici. BOC núm. 29, 29-11-88.

Castella-La Manxa

Llei 1/1988, de 19 de maig, de concessió d'un crèdit extraordinari per import de 83.003.018 pessetes per sufragar

les despeses electorals de les eleccions a Corts de Castella-La Manxa celebrades el juny de 1987. DOCM núm. 23, 7-6-88.

Llei 2/1988, de 31 de maig, de Conservació del Sòl i Protecció de Cobertes Vegetals Naturals. DOCM núm. 26, 28-6-88.

Llei 3/1988, de 13 de desembre, d'Ordinació de la Funció Pública de Castella-La Manxa. DOCM núm. 53, 27-12-88.

Llei 4/1988, de 22 de desembre, de Pressupostos Generals de Castella-La Manxa per a 1989. DOCM núm. 53, 27-12-88.

Castella i Lleó

Llei 15/1988, de 5 de juliol, de Reforma Parcial de la Llei de Govern i Administració de Castella i Lleó. BOCL núm. 131, 8-7-88.

Llei 16/1988, de 5 de juliol, per la qual es modifica la Llei 1/1984, reguladora del Consell Assessor de Ràdio Televisió Espanyola a Castella i Lleó. BOCL núm. 131, 8-7-88.

Llei 17/1988, de 15 de juliol, de Financament de la Mineria del Carbó. BOCL núm. 139, 20-7-88.

Llei 18/1988, de 28 de desembre, d'Acció Social i Serveis Socials. BOCL núm. 5, 9-1-89.

Extremadura

Llei 1/1988, de 12 de maig, de concessió de crèdit extraordinari per subvencionar les despeses de les eleccions a

l'Assemblea d'Extremadura de 10 de juny de 1987. DOE núm. 42, 26-5-88.

Llei 2/1988, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma d'Extremadura per a 1989. DOE núm. 10, 31-12-88.

Galícia

Llei 1/1988, de 19 de gener, d'iniciativa legislativa popular davant el Parlament de Galícia. DOG núm. 17, 27-1-88.

Llei 2/1988, de 5 de març, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma gallega per a l'any 1988. DOG núm. 50, 14-3-88; cor. d'errades DOG núm. 54, 18-3-88.

Llei 3/1988, de 27 d'abril, de creació de l'Institut Gallec de l'Habitatge i Sòl. DOGC núm. 88, 10-5-88.

Llei 4/1988, de 26 de maig, de la Funció Pública de Galícia. DOG núm. 104, 1-6-81.

Llei 5/1988, de 21 de juny, de l'ús del gallec com a llengua oficial de Galícia per les Entitats locals. DOG núm. 124, 30-6-88.

Llei 6/1988, d'11 de juliol, per la qual es fixa la retroacció a efectes de la Llei 8/87, de 25 de novembre, per la qual es fixa la gratuïtat dels estudis de Barxillerat, Formació Professional i Arts Aplicades i Oficis Artístics als centres públics i l'autonomia de gestió econòmica dels centres docents no universitaris i l'exempció de les taxes acadèmiques i administratives als estudis de COU. DOG núm. 141, 26-7-88.

Llei 7/1988, de 12 de juliol, de creació del Consell Gallec de Relacions laborals. DOG núm. 141, 26-7-88.

- Llei 8/1988*, de 18 de juliol, del Pla General d'Investigació Científica i Tècnica de Galícia. DOG núm. 147, 2-8-88.
- Llei 9/1988*, de 19 de juliol, d'Estadística de Galícia. DOG núm. 148, 3-8-88.
- Llei 10/1988*, de 20 de juliol, d'ordenació del comerç interior. DOG núm. 164, 26-8-88.
- Llei 11/1988*, de 20 d'octubre, de reforma de la Llei 1/1983, de 22 de febrer, reguladora de la Xunta i del seu President. DOG núm. 208, 28-10-88.
- Llei 12/1988*, de 27 de desembre, d'assignació de recursos per a la cooperació local. DOG núm. 249, 29-12-88.
- Llei 13/1988*, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de Galícia per a 1989. DOG núm. 251, 31-12-88.
- Illes Balears**
- Llei 1/1988*, de 7 d'abril, de declaració de la zona litoral i boscosa de la costa sud del terme municipal de Ciutadella, compresa entre l'arenal de Son Xorriquer i Cala Galdana, com a Àrea Natural d'Espècial Interès. BOCAIB núm. 54, 5-5-88.
- Llei 2/1988*, de 28 d'abril, de declaració del «Barranc d'Algendar» com a àrea natural d'espècial interès. BOCAIB núm. 58, 14-5-88.
- Llei 3/1988*, de 5 de maig, de modificació de la Llei 8/1984, de 21 de novembre, de la Comissió Tècnica Interinsular. BOCAIB núm. 66, 2-6-88.
- Llei 4/1988*, d'11 maig, de crèdit extraordinari de subvencions electorals. BOCAIB núm. 66, 2-6-88.
- Llei 5/1988*, d'11 de maig, de declaració de s'Estany d'es Peix de Formentera com a àrea natural d'espècial interès. BOCAIB núm. 66, 2-6-88.
- Llei 6/1988*, de 25 de maig, per la qual es modifica l'apartat 6 de l'article 228 de la Llei del Sòl. BOCAIB núm. 77, 28-6-88.
- Llei 7/1988*, d'1 de juny, de mesures transitòries d'ordenació d'establiments hotelers i d'allotjaments turístics. BOCAIB núm. 76, 25-6-88.
- Llei 8/1988*, d'1 de juny, d'edificis i instal·lacions fora d'ordenació. BOCAIB núm. 77, 28-6-88.
- Llei 9/1988*, de 21 de setembre, de declaració de Sa Canova d'Artà com a Àrea Natural d'Espècial Interès. BOCAIB núm. 120, 6-10-88.
- Llei 10/1988*, de 26 d'octubre, de coordinació de Polícies Locals. BOCAIB núm. 135, 10-11-88.
- Llei 11/1988*, de 26 d'octubre, de declaració de l'àrea que comprèn la zona d'Atalis, Barrancs de Sa Vall i Es Bec i Platges de Son Bou, en els termes municipals de Mercadal i Alaior com a Àrea Natural d'Espècial Interès. BOCAIB núm. 153, 22-12-88.
- Llei 12/1988*, de 17 de novembre, de camps de golf. BOCAIB núm. 145, 3-12-87.
- La Rioja**
- Llei 1/1988*, de 25 de maig, de Pressupostos Generals de la Comunitat autònoma de La Rioja per a l'exercici econòmic de 1988. BOR núm. 65, 31-5-88.

Madrid

Llei 1/1988, de 20 d'abril, sobre concessió de crèdit extraordinari per sufragar les despeses electorals de les eleccions a l'Assemblea de Madrid, celebrades el proppassat mes de juny de 1987, BOM núm. 98, 26-4-88.

Llei 2/1988, de 20 d'abril, per la qual es modifiquen els articles 7è. i 8è., 2 de la *Llei 1/1985*, de 23 de gener, del Parc Regional de la Cuenca Alta del Manzanares. BOM núm. 98, 26-4-88.

Llei 3/1988, de 13 d'octubre, per a la Gestió del Medi Ambient de la Comunitat de Madrid. BOM núm. 249, 19-10-88; cor. d'errades BOM núm. 269, 11-11-88.

Múrcia

Llei 1/1988, de 7 de gener, del President, del Consell de Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia. BORM núm. 31, 5-1-88.

Llei 2/1988, de 30 de gener, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia per a 1988. BORM núm. 24, 1-2-88.

Llei 3/1988, de 28 de juny, de modificació de l'art. 20 de la *Llei 2/1988*, de 30 de gener, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia. BORM núm. 160, 13-7-88.

Llei 4/1988, de 28 de juny, de crèdits extraordinaris per al finançament d'inversions destinades a reparar els danys ocasionats per les inundacions de 1987. BORM núm. 160, 13-7-88.

Llei 5/1988, d'11 de juliol, de coordinació de Polícies Locals. BORM núm. 176, 2-8-88.

Llei 6/1988, de 25 d'agost, de Règim Local de la Regió de Múrcia. BORM núm. 203, 3-9-88.

Llei 7/1988, de 6 d'octubre, d'Òrgans Rectors de les Caixes d'Estalvi de la Regió de Múrcia. BORM núm. 231, 7-10-88.

Llei 8/1988, de 4 de novembre, de Crèdits Extraordinaris per al finançament del I Pla Addicional al d'Obres i Serveis per a 1988, i per al Pla d'Obres de la Xarxa Viària Local. BORM núm. 260, 12-11-88.

Llei 9/1988, d'11 de novembre, de Creació, Organització i Control Parlamentari de Ràdio Televisió Murciana. BORM núm. 262, 15-11-88.

Llei 10/1988, d'11 de novembre, de finançament del Pla de Sanejament del Riu Segura a la Regió de Múrcia. BORM núm. 262, 15-11-88.

Llei 11/1988, de 30 de novembre, d'Artesania de la Regió de Múrcia. BORM núm. 287, 16-12-88.

Navarra

Llei foral 1/1988, de 24 de març, sobre aprovació dels Comptes Generals de Navarra corresponents a l'exercici pressupostari de 1986. BON núm. 40, 1-4-88.

Llei foral 2/1988, de 26 de març, de modificació de la *Llei Foral 13/1983*, de 30 de març, reguladora de l'Estatut de Personal al Servei de les Administracions Públiques de Navarra respecte de les situacions administratives dels

funcionaris de Navarra per a l'exercici de 1988. BON núm. 59, 13-5-88.

Llei foral 3/1988, de 12 de maig, de Pressupostos Generals de Navarra per a l'exercici de 1988, BON núm. 59, 13-5-88.

Llei foral 4/1988, d'11 de juliol, sobre barreres físiques i sensorials. BON núm. 86, 15-7-88.

Llei foral 5/1988, d'11 de juliol, per la qual s'autoritza el Govern de Navarra a prestar un aval de la Comunitat Foral de Navarra a favor de l'empresa «Autopistes de Navarra, Societat anònima». BON núm. 86, 15-7-88.

Llei foral 6/1988, de 7 de novembre, de modificació del títol II de la Llei Foral 8/1985, de 30 d'abril, de finançament agrari. BON núm. 136, 9-11-88.

Llei foral 7/1988, de 7 de novembre, per la qual s'estableixen ajudes a favor dels afectats per les tempestes i les pluges torrencials del proppassat mes de juliol. BON núm. 136, 9-11-88.

Llei foral 8/1988, de 26 de desembre, de la Hisenda Pública de Navarra. BON núm. 158, 28-12-88.

Llei foral 9/1988, de 29 de desembre, reguladora del Pla Triennal d'Infraestructures Locals. BON núm. 159, 30-12-88.

Llei foral 10/1988, de 29 de desembre, de Sanejament de les Aigües residuals de Navarra. BON núm. 159, 30-12-88.

Llei foral 11/1988, de 29 de desembre, de modificació del text refós de les disposicions de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i de l'Impost Extraordinari sobre el Patrimoni. BON núm. 159, 30-12-88.

País Basc

Llei 1/1988, de 5 de febrer, de «l'Herrikontuen Euskal Epaitegia/Tribunal Vasco de Cuentas Públicas». BOPV núm. 44, 3-3-88.

Llei 2/1988, de 5 de febrer, sobre la creació del "Emakume-Aren Euskal Herakundea" Instituto Vasco de la Mujer. BOPV núm. 45, 4-3-88.

Llei 3/1988, de 12 de febrer, d'Associacions. BOPV núm. 42, 10-3-88.

Llei 4/1988, de 19 de febrer, per la qual s'aprova la "Cuenta General de la Comunidad Autónoma del País Vasco" corresponent a l'exercici de 1986. BOPV núm. 52, 15-3-88.

Llei 5/1988, de 19 de febrer, de la Cultura Física i l'Esport. BOPV núm. 54, 17-3-88.

Llei 6/1988, de 18 de març, de modificació parcial del Dret Civil Foral. BOPV núm. 70, 12-4-88.

Llei 7/1988, de 15 d'abril, de dret preferent d'adquisició en les transmissions d'habitatges de protecció oficial a favor de l'Administració de la Comunitat Autònoma d'Euskadi. BOPV núm. 90, 11-5-88.

Llei 8/1988, de 31 de maig, per la qual s'aproven els Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma d'Euskadi per a 1988. BOPV núm. 114, 14-6-88.

Llei 9/1988, de 29 de juny, per la qual s'aprova la metodologia de determinació de les aportacions de les Diputacions Forals al finançament dels Pressupostos de la Comunitat Autònoma del País Basc aplicables als exercicis 1989, 1990 i 1991. BOPV núm. 154, 6-8-88.

Llei 10/1988, de 29 de juny, per a la confluència de les ikastoles i l'escola pública. BOPV núm. 154, 6-8-88.

Llei 11/1988, de 29 de juny, de creació del "Instituto Vasco de Educación Física". BOPV núm. 154, 6-8-88.

Llei 12/1988, de 7 d'octubre, per a l'autorització de permuta de terrenys entre l'Administració de la Comunitat Autònoma i «Construcciones San Prudencio, S.A.». BOPV núm. 199, 25-10-88.

Llei 13/1988, de 28 d'octubre, de Consells Escolars d'Euskadi. BOPV núm. 243, 28-12-88.

Llei 14/1988, de 28 d'octubre, de retribucions d'Alts Càrrecs. BOPV núm. 220, 23-11-88.

Llei 15/1988, d'11 de novembre, sobre Prevenció, Assistència i Reinserció en matèria de Drogodependències. BOPV núm. 232, 12-12-88.

Llei 16/1988, de 9 de desembre, de permuta de terrenys entre la Comunitat Autònoma del País Basc i l'Ajuntament de Bilbao. BOPV núm. 242, 27-12-88.

Llei 17/1988, de 22 de desembre, per la qual s'aproven els Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma d'Euskadi per a 1989. BOPV núm. 220, 23-11-88.

País Valencià

Llei 2/1988, de 17 de maig, de creació de l'Institut Valencià d'Estadística. DOGV núm. 833, 26-5-88.

Llei 3/1988, de 23 de maig, de designació de Senadors en representació de la

Comunitat Valenciana. DOGV núm. 834, 27-5-88.

Llei 4/1988, de 3 de juny, del Joc de la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 842, 9-6-88.

Llei 5/1988, de 24 de juny, per la qual es regulen els Paratges Naturals de la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 859, 2-7-88.

Llei 6/1988, de 29 de juny, de modificació de l'Annex a la Llei 9/1987, de 30 de desembre, de crèdit extraordinari en el Pressupost per atendre despeses derivades de les inundacions. DOGV núm. 859, 2-7-88.

Llei 7/1988, de 22 de desembre, per la qual es modifica la Llei 11/1984, de 31 de desembre, de Consells Escolars de la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 968, 23-12-88.

Llei 8/1988, de 23 de desembre, de Regulació de la Revisió del Pla Comarcal de la Ribera Baixa. DOGV núm. 970, 27-12-88.

Llei 9/1988, de 23 de desembre, de Regulació de la Revisió de les Normes Complementàries i Subsidiàries de planejament comarcal de Villar del Arzobispo. DOGV núm. 970, 27-12-88.

Llei 10/1988, de 23 de desembre, de modificació de la Llei 6/1985, d'11 de maig, de la Sindicatura de Comptes. DOGV núm. 970, 27-12-88.

Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges. DOGV núm. 973, 30-12-88.

Llei 12/1988, de 30 de desembre, de Pressupostos de la Generalitat Valenciana per al 1989. DOGV núm. 974, 31-12-88.

